

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Газета 1966 йил
1 июлдан
чиқа бошлаган

ШАҲАР ИЖТИМОЙ - СИЁСИЙ ГАЗЕТАСИ

№ 22 (10.075)

2004 ЙИЛ 2 ФЕВРАЛЬ

ПОЙТАХТНИНГ Бир кунни

Янгиликлар, воқеалар

ҚИСҚА САТНАВВАР

● **ЧИЛОНЗОР** туманида мутасадди ташкилотлар ҳомийлигида янги савдо маркази қурилиши давом этмоқда. Ушбу савдо маркази қошида савдо шохобчалари билан бирга валюта айирбошлаш пункти ҳам иш бошлайди.

● **«ЭКОСАН»** халқаро хайрия жамғармасининг Тошкент шаҳар бўлими томонидан «ЭКОСАН» — меҳр-мурувват йўлида мақсадли дастури доирасида Йўлдош Охунбобоев номидаги кўзи ожизлар интернати тарбияланувчиларига ҳайит айёми муносабати билан оёқ кийимлар, озиқ-овқат маҳсулотлари, «Гематоген» препаратидан иборат 500 минг сўмлик хайрия ёрдами кўрсатилди.

● **ШАҲРИМИЗДА** шаҳар фаоллари, ёшлар, ҳуқуқни муҳофиза қилувчи идоралар вакиллари ҳамда шифокорлар иштирокида ташкил этилган семинар-брифинг иёванд моддаларнинг тарқатилишига қарши кураш масаласига бағишланди.

● **«КАМОЛОТ»** ёшлар ижтимоий ҳаракатининг Юнусобод туман бўлими ташаббуси билан интернет маркази фаолият бошлади.

● **156-БОЛАЛАР** боғчасида уюштирилган семинар-тренингда бола тарбиясининг шаклланишида психолог тарбиячининг роли хусусида сўз борди.

● **186-ЎРТА** мактабда ўқатилган саводхонлик байрами тадбирида 1-синф ўқувчилари, ўқитувчилар ҳамда ота-оналар иштирок этишди.

Тошкент шаҳар ҳокимлиги
Матбуот хизмати ва ўз
мухбирларимиз хабарларидан.

Халқаро «Олтин мерос» хайрия жамғармасининг Тошкент шаҳар бўлими қошидаги Абулқосим мадрасасида фаолият юритаётган усталар меҳнати таҳсинга лойиқ.

СУРАТДА: буюртма асосида моҳир сандиқчи уста Абдулла Қосимов тошкентча усулда тайёрлаган 25 хилдаги бир-бирини такрорламайдиган, миллийлик уйғунлашган, чидамли ва кўркем маҳсулотлар кўзларга қувонч бахш этади.

Ҳакимжон Солиҳов олган сурат.

МЕҲР-САХОВАТ ВА ШУКРОНАЛИК АЙЁМИ

Меҳр-мурувват, саховат кўрсатиш халқимизга хос азалий қадриятдир. Ҳайит кунлари ҳам бундай эзгу фазилатлар яққол намоён бўлди.

Байрам куни фарзандлар кўнгилларида меҳр-оқибат туйғуларини жо айлаб, ота-оналари, нуруний қариндош-уруғларини кўриб кексалар дуоларини олишди. Маҳаллаларда ёлғиз қариялар, ногиронлар ҳолидан хабар олиниб, уларга совға-саломлар улашилди. Ҳамшаҳарларимиз, турли жамоат ташкилотларининг муруввати ила меҳрибонлик уйларида ҳам саховат ишлари амалга оширилди.

Ҳайит намозларида юртимиз тинч-осойишта ва фаровон бўлишига тилаклар билдирилиб, дуолар қилинди.

Кейинги пайтларда ҳайит байрамлари ёш келин-куёвларимиз учун ҳам янгича руҳда, унутилмас

таассуротларга бой ҳолда ўтмоқда. Хусусан, аввалги ҳайитда ёшларимиз учун Самарқанд ва Зангиотадаги табаррук зиёратгоҳларга саёҳатлар ташкил этилган бўлса, бу гал шаҳар ҳокимлиги ва шаҳар хотин-қизлар кўмитаси ташаббуси билан янги оила қурганлар ҳайит байрамини хушманзара Чимён, Чорвоқ дам олиш оромгоҳларида ўтказишди, Зангиота мақбарасига зиёрат қилишди.

Бир сўз билан айтганда, бутун республикадаги каби шаҳримизда ҳам Қурбон ҳайити байрами файзу тароватга бой, меҳру саховат ва шукроналик билан шуқухли тарзда нишонланмоқда.

Дамир ИСМАТОВ

раисининг ўринбосари Шариф Мўминжонов. - Яқинда «Ўзбекистон Республикасида спортнинг техник ва амалий турлари бўйича болалар спортини ривожлантириш дастури»ни ишлаб чиқдик. Мақсадимиз йил давомида спорт мусобақаларини уюштириш ва уни янада ривожлантиришга жиддий эътибор қаратишдан иборат.

Холмурод САЛИМОВ,
ЎЗА

XXI саҳоси

Барча малбалардан
олинган сўнгги хабарлар

Мамлакатимизда

● Қурбон ҳайити муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов номига хорижий мамлакатлар раҳбарларидан самимий кутловлар келмоқда.

● Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академиясида Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши раисининг, вилоятлар ҳокимларининг қишлоқ ҳўжалиги масалалари бўйича биринчи ўринбосарлари, туманлар ҳокимлари, агросаноат соҳасига тааллуқли вазирлик ва идоралар раҳбарларининг семинар-мунозараси якунланди.

● Қишлоқ ва сув ҳўжалиги вазирлигида Вазирлар Маҳкамасининг «2004 йилда чигитни навлар бўйича жойлаштириш ва чигитни плёнка остида экиш тўғрисида»ги қарори ижросини таъминлаш масалаларига бағишланган йилгилиш бўлиб ўтди.

● Тошкент вилоят ҳокимлигида иқтисодчи ва бухгалтерлар учун семинар ташкил этилди.

● Республикада мактабларида саводхонлик байрамлари давом этмоқда.

● Фаргона, Марғилон, Қўқон ва Андижон шаҳарларини бир-бирлари билан боғловчи катта автомобиль йўли ёқасида вилоят марказий буюм бозори ишга тушди. Умумий майдони 8,5 гектарни ташкил этувчи ушбу бозорда сотувчи ва харидорлар учун барча шароитлар яратилган.

Жаҳонда

● Франциянинг Страсбург шаҳрида Европа Иттифоқи янги гимнининг тақдирот маросими бўлиб ўтди.

● Россиянинг «Прогресс» кемаси халқаро космик станция билан муваффақиятли тўташди.

● Шимолий Ироқдаги Мосул шаҳрида камикадзе-террорчи томонидан полиция участкаси ёнида портлаш содир этилди. Натижада 14 киши ҳаётдан кўз юмди, 45 киши турли даражадаги тан жароҳатлари олди.

● Нью-Йоркда кино ва телевидение дастурларининг 46-халқаро фестивали бўлиб ўтди.

● Шотландиянинг Глазго шаҳри яқинидаги қариялар уйида чиққан ёнғин натижасида 11 киши ҳаётдан кўз юмди.

● Европа Иттифоқи парранда гриппининг олдини олиш мақсадида Европа мамлакатларига Жанубий-Шарқий Осиё давлатларидан сайроки кушлар келтирилишини вақтинча тақиқлади.

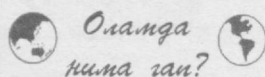
ИЛМИЙ-АМАЛИЙ АНЖУМАН

Ўзбекистон мудофазасига кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилотининг марказий кенгашида ташкил этилган илмий-амалий анжуман 9 январь кунни Президент Ислам Каримов раислигида Оқсаройда ўтган Ўзбекистон Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси Ҳомийлик кенгашининг йилгилиши қарори ижросига бағишланди.

Минтақавий кенгашлар раҳбарлари, республика техник ва амалий спорт турлари маркази мутахассислари иштирок этган анжуманда болалар спортини

янада ривожлантириш ва оммалаштириш борасидаги вазифалар белгилаб олинди.

— Тизимда янги босқич бошланди, - дейди марказий кенгаш

Жаҳон ва маҳаллий ахборот воситалари хабарларидан

● Американинг НАСА фазони тадқиқ қилиш агентлиги томонидан «Оппортюнити» номли иккинчи сунъий йўлдош Марсга муваффақиятли қўнганди. НАСА олимларининг маълумотларига кўра «Оппортюнити» жўнатаётган рангли расмларда яшил ранглар ҳам борлиги, бир вақтлар Қизил сайёрада ҳаёт бўлганлигидан далолат беради. Бу ҳақда «New Scientist» журналида интервью босилганидан кейин олимлар ўртасида баҳс-мунозаралар бошланиб кетди.

● АҚШ мудофаа вазирлиги — Пентагон Покистонда ҳарбий операция ўтказиш режасини ишлаб чиқмоқда. Асосий мақсад эса биринчи рақамли террорчи Усама бин Ладинни қўлга олишдир. Зеро, Усама бин Ладин Покистон чегаралари атрофидаги тоғларда яшириниб юрганибди ҳақида тахминлар бор. Маълумотларга кўра, ушбу режа йил давомида АҚШ ҳукуматининг юқори доиралари муҳокамасидан ўтказилади.

● Аджарияда аҳолига қурол-ярроғлар тарқатила бошланди. Бу ҳақда Грузия ички ишлар вазирлиги Георгий Барамидзе хабар қилди. Унинг сўзларига кўра ушбу ноқонуний ҳатти-ҳаракатларнинг ташкилотчилари албатта аниқланиб, жазоланади. Бунда вазирнинг таъкидлашича, Грузия маъмурияти мухториятда қарама-қаршиликлар ва қон тўкилишига йўл қўймайдилар. «Агарда аҳоли маҳаллий маъмуриларнинг алмашилишини хоҳласа, бу жараён Конституцияга асосан ва тинч йўл билан амалга оширилиши лозим», — дея таъкидлади Барамидзе.

● Англияда ўз-ўзидан ёпишадиган маркалар билан бир қаторда Smart Stamps — «акли» маркалар ҳам пайдо бўлди. Бунда аввалгига жўнатадиган марка учун тасвир танлади, сўнг эса уни одатдаги принтер орқали компьютердан олиб, конвертга ёпиштиради. Янги жорий этилган марказда штрих-код, почта қайси классга тааллуқли эканлиги ҳақидаги белги ва ҳар бир фойдаланувчи учун ноёб ҳисобланган шифрланган рақамли индикатор — «бармоқ изи», ўзи танлаган компания логотипи ва ҳоказолар бўлади.

● «Time» журналида хабар берилишича, Хорватияда тўртта ўқли тўппонча ихтиро қилинган. Ташқи кўринишидан у худди мобил телефонга охширади, аммо вази анча оғирроқ.

Тўппончага 22 калибмли тўртта ўқ жойланади ва телефондаги рақамлар терилганда, тугма босилиши орқали барча ўқлар бир зумда отилади.

АҚШда мобил телефонлар никоби остида ишланган янги тўппончадан самолётларни қўлга олиш пайтида террорчилар фойдаланишлари мумкин, дея хавфсирашмоқда.

● Покистон полицияси хизматчилари Чаман шаҳри чегарасида Багдис афгон провинциясининг собиқ губернатори, «Толибон» ғуруҳи бошлигининг ёрдамчиси мулла Умар Маули Маннони қўлга олишди.

Ҳозирча Манноннинг Америка ёки Афғонистон ҳукуматига топширилиши гумон бўлиб турибди.

Ушбу материални тайёрлаш жараёнида кўрсатган ёрдами учун Ўзбекистоннинг Франциядаги элчихонасига миннатдорлик билдира-миз.

Ўзбекистон давлат мустақиллигига эришганидан сўнг унинг Испания Қироллиги билан икки томонлама муносабатлари сифат жиҳатидан янги босқичга кўтарилди. 90-йилларнинг бошларидаги туб геосиёсий ўзгаришлар ва мустақил Ўзбекистоннинг ташкил топиши Тошкент ва Мадрид ўртасида мамлакатларимизнинг минтақавий хавфсизлик муаммолари ва янгича муносабатларни янада ривожлантириш бўйича ёндашувлари мослигига ҳамда ўзаро ишонч, бирдамлик ва ҳамкорликка асосланган сиёсий мулоқоти ривожлантириш учун йўл очди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов Испания Қироли Хуан Карлос Биринчининг таълифига биноан Испанияга давлат ташрифи буюрганига бир йил тўлди. Ўзбекистон раҳбарининг Мадрид учрашувлари чоғида Клавихонинг қадим Самарқандда фаолият юритган элчихонаси қўп бор тилга олинди, бундай яқин ва ўзига хос дўстлики бой беришлик, аксинча, алоқаларни янада мустақамлаш лозимлигига эътибор қаратилди.

Ташриф давомида Испания Қироли ва Бош вазири билан самарали музокаралар ўтказилди. Шунингдек, Ислам Каримов Конгресс, Сенат, Мадрид мэрияси, Тадбиркорлар ва саноатчилар конфедерациясида ҳам учрашувлар ўтказди, Номаълум аскар ёдгорлигини зиёрат қилди.

Испания Қиролининг Президент Ислам Каримов билан ўтказган учрашуви олий мартабали меҳмонга алоҳида ҳурмат белгиси бўлди. Ушбу учрашувларнинг барчаси протокол томонидан белгиланган вақтдан қўп давом этди. Дастурда кўзда тутилмаган учинчи учрашув эса Қирол ташаббуси билан ўтказилди. Қирол, адатда, камдан-кам ҳоллардагина ўз меҳмонини режалаштирилмаган қўшимча учрашувга таклиф этади. Бу ҳам Испания давлат раҳбарининг Ўзбекистон Президентига алоҳида эҳтиромидан далолатдир.

Мақсуд ташриф биринчи навбатда, Ўзбекистон раҳбарига, ўзбек халқининг бой маданий ва маънавий меросига юксак ҳурмат-эҳтиром белгиси, Ислам Каримовнинг юртида амалга оширилаётган туб демократик ўзгаришлар, янгилаш ва ислохотларнинг эътирофи бўлди. Бу мамлакатларимизнинг ҳамкорлик муносабатларини янада жадал ривожлантириш, сиёсий, иқтисодий, ижтимоий, маданият ва таълим соҳаларидаги алоқаларни мустақамлашга интилишининг яна бир хайрли аломати, яна бир исботидир.

Икки мамлакат раҳбарлари хав-

фсизлик ва барқарорлик муаммоларини муҳокама этиш чоғида халқаро террорчилик, гиванд моддаларнинг ноқонуний айланиши, уюшган жиноятчилик каби трансмиллий таҳдидларга қарши курашда жаҳон ҳамжамиятининг сай-ҳаракатларини фаоллаштириш, шунингдек, экологияга оид муаммоларни бартараф этиш борасида ўзаро ҳамкорликни кучайтириш зарурлигини таъкидлади.

Учрашувларда икки мамлакат томонидан Европа ва Марказий Осиё минтақаларида халқаро террорчилик ва диний экстремизм ҳу-

қўллаб-қувватлаш сифатида ҳам тан олинди.

Ўзбекистон томонидан истиқлол йилларида босиб ўтилган шарафли йўлга назар солинса, 1991 йили бу мамлакат яққа ҳокимликдан, ҳар томонлама мафкура қобилигига ўралган, миллий анъаналарни тан олмайдиган тизимдан воз кечиб, ягона тўғри йўлни, очик демократик ва ҳуқуқий давлат қуриш, ижтимоий йўналтирилган бозор иқтисодиётини шакллантириш йўлини тўғри танлаганига ишонч ҳосил қилиш мумкин. Ҳаёт бу йўл ўзбек халқининг манфаатларига тўла мос

рилмоқда.

Буллар қаторида мамлакатларимизни ўзаро яқинлаштирувчи яна бир омилга эътиборингизни қаратмоқчиман. Ўзбекистон Осиё ва Европа, Шимол ва Жануб ўртасидаги кўприк бўлса, Испания Европа билан Лотин Америкасини, «қўҳна қитъа» билан араб дунёсини боғловчи ўзига хос робитадир. Икки мамлакат халқлари ҳам қадимий анъана ва замонавий ҳаёт кўникмаларини ўзига аjoyиб тарзда уйғунлаштирган, кексаларнинг ҳурматини жойига қўйди ва кам сонли миллатлар вакилларига яхши муносабатда бўлади. Шу билан бирга, миллий мусиқий санъатларимиз дурдонаси санамлиш оламга машҳур «Фламенко» ва «маком» наволарини ижро этиш услуби ҳам халқларимизнинг маънавий яқинлигидан далолатдир.

Икки томон ҳам жорий йилда испаниялик тадбиркорларнинг Ўзбекистонга режалаштирилган ташрифи, шунингдек, қатор маданий-маърифий тадбирлар, жумладан, «Кастилиянинг Самарқанддаги элчихонаси, мадридлик Клавихо Амир Темур саройида» мавзусидаги экспозициянинг муваффақиятли ўтишига катта умид билан қарамолди. Ушбу экспозицияни Тошкент, Самарқанд, Мадрид ва Барселонада намойиш этиш режалаштирилмоқда.

Испания шаҳарлари ва мухтор вилоятлари билан бевосита алоқа ўрнатиш икки томонлама ҳамкорликнинг муҳим йўналишларидир. Тошкент ва Барселона шаҳарларининг маъмуриятлари ўзаро биродарлик алоқаларини ўрнатиш борасида келишиб олди. Сал аввал Кардова ва Бухоро шаҳарлари ўртасида биродарлик алоқаси ўрнатишга эришди.

«Клавихо-Амир Темур» Испания-Ўзбекистон дўстлик уюшмаси икки мамлакат ўртасидаги ўзаро муносабатларни мустақамлаш ишига муносиб ҳисса қўишига интилоқда. Зеро, тарихдан маълумки, ўртадаги масофанинг узоқлиги ва миллий маданиятлар ўртасидаги фарққа қарамай, мамлакатларимиз дўстлик алоқаларини янада мустақамлаш мумкин ва ҳеч бир омил бунга монелик қила олмайди.

Ўзбекистон ва Испания ўртасидаги алоқаларнинг тикланиши икки мамлакат ҳаётида катта воқеа бўлди. Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислам Каримовнинг Испания Қиролига давлат ташрифи натижалари икки мамлакат ўртасида ҳамкорликни янада ривожлантириш ва халқларимиз дўстлигини мустақамлашга хизмат қилди.

Сантьяго РУИЗ-МОРАЛЕС,
Ўзбекистон Республикасининг
Мадриддаги Фахрий
бош консули
(ЎзА)

ЎЗБЕКИСТОН-ИСПАНИЯ: ТАРИХИЙ АЛОҚАЛАРНИНГ ТИКЛАНИШИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов 2003 йилнинг 27-29 январь кунлари давлат ташрифи билан Испания Қироллигига бўлган эди. Ушбу ташриф яқунлари мамлакатларимиз ўртасидаги кўп томонлама муносабатларни янада ривожлантириш, ўзаро ишонч ва ҳамкорликни мустақамлаш учун янги имкониятлар очди. Куйида Ўзбекистон Республикасининг Мадриддаги Фахрий бош консули Сантьяго Руиз-Моралеснинг алоқаси эътиборингизга ҳавола этилмоқда.

ружларига қарши кураш борасида амалга оширилаётган сай-ҳаракатлар ўзаро қўллаб-қувватланди.

Ўзбекистонда, дунё таърибисига ҳисобга олинган ҳолда, миллий парламентнинг икки палатали тизимига ўтиши парламентаризм институтини ривожлантиришнинг муҳим босқичи бўлди.

Мулоқотлар чоғида Испания Қироли Ўзбекистон мустақилликка эришгандан буюн ўтган 12 йил мобайнида Ислам Каримовнинг ички сиёсий барқарорлик, миллий ақдлик ва тарихий давомийлигининг асосий омиллига айланган демократлаштириш жараёнига қўшган улкан шахсий ҳиссасини алоҳида қайд этди. Шунингдек, Қирол Ўзбекистон раҳбарининг юксак сиёсий ва маънавий нуфузи озолиқ ҳамда бағрикенглик тамойиллари асосида тубдан янги жамият барпо этиш учун қўлай шароит яратишини, ички сиёсий ҳаётда демократик меъёrlар ва қонуналарга риоя қилишни қафолатлаш имконини берганини алоҳида таъкидлади.

Испанияда Ўзбекистоннинг истиқлол йилларида халқаро ҳамжамият томонидан кенг эътироф этилгани ва жаҳонда ўзининг муносиб ўринини эгаллагани юксак қадрланди. Бу эътироф мамлакатда истиқлолнинг дастлабки кунлариданоқ юртилаётган пухта ўйланган, қатъий ва мустақил ташқи сиёсат, жумладан, Марказий Осиёда хавфсизлик ва барқарорликни мустақамлаш борасида илгари сурилган машҳур ташаббусларнинг муҳим натижаси сифатида қабул қилинади. Испанияда ушбу эътироф Ўзбекистонда изчиллик билан амалга оширилаётган демократия ва бозор иқтисодиётига ўтish йўлидаги ислохотларни

келишини ва мамлакат учун, келгуси авлодлар учун катта имкониятлар ва порлок истиқболни очиб берганини кўрсатмоқда. Испания раҳбарияти билан ўтган барча учрашув ва суҳбатларда бу ҳақиқат алоҳида таъкидланди.

Икки давлат раҳбарлари мулоқотлар чоғида савдо-иқтисодий ва маданий алоқаларни ривожлантириш, фан, таълим, сайёҳлик соҳаларида ҳамкорлик, шаҳарлар ва минтақалар ўртасида тўғридан-тўғри муносабатларни йўлга қўйиш ҳамда ҳар томонлама рағбатлантиришга оид масалаларга алоҳида эътибор қаратди.

Икки томон ҳам Ўзбекистон иқтисодиётига Испания сармоясини янада кўпроқ жалб қилиш зарурлигини қайд этди. Испания сармояси ёрдамида Ўзбекистонда қатор лойиҳалар амалга оширилди. Кишлоқ хўжалиги маҳсулотларини ишлаб чиқариш ва сотиш, қишқ ва ўрта корхоналарни ривожлантириш, транспорт, тиббиёт, фармацевтика ва сайёҳлик соҳаларида Испания таърибиса ва технологиясидан кенг фойдаланилмоқда.

Миллий валюта конвертациясининг таъминланиши мамлакатда сармоя муҳитини соғломлаштириш борасида муҳим қадам бўлди. Бухорик сармоясининг кўпайишига хизмат қилади.

Шундай қилиб, Испания аҳли Ўзбекистон ҳақида яна қўллаб-янгил маълумотлардан хоҳабар бўлди.

Жорий йилнинг мартида Ўзбекистон ишбилармон доиралари вакилларининг Испанияга ташрифи буюриши бунинг далилидир. Сафар асосида Тошкент-Мадрид ва Тошкент-Барселона савдо палаталарини ташкил этиш режалашти-

Иқтисодиёт

ТЎҚСОН ФОИЗИ ЭКСПОРТГА

«Ўзбекистонда тайёрланган» ёрликли маҳсулотларнинг жаҳон бозорига чиқарилаётгани, харидорлар эътиборини қозонаётгани иқтисодиётимиз ривожини, тадбиркорлик билан бозор шароитлари чуқур ўрганилаётганидан далолатдир.

Негаки, хориж бозорига чиқишнинг, рақобатда ўрин эгаллашнинг ўзи бўлмайди. Бунинг учун маҳсулот сифатино қалоқланиши жаҳон андозаларига мос бўлмоғи даркор. Ана шу талабларга жавоб бераётган «Шайхонтоҳур-текстиль» Ўзбекистон — Туркия қўшма корхонасида тайёрланаётган тайёр кийим-кечакларнинг 95 фоизи маҳаллий хом ашёдан ишлаб чиқарилади. Муваффақиятни таъминлаш учун эса хорижий шекирлар билан ҳамкорлик яхши йўлга қўйилиб, бугунги чет эл бозорлари, харидорлари талабни тинмай ўрганиб боришмоқда. Натижада жаҳоннинг энг сўниги ютуқларини ўзида жамлаган, Японияда тайёрланган тикув дастоҳлари билан жиҳозланган корхона цех-

ларида тикилган трикотаж маҳсулотларини асосан Америка Қўшма Штатлари, Фарбий Европа давлатлари ва Россияга экспорт қилинмоқда.

Корхонада асосан эркаклар, аёллар ва болаларнинг ички ва устки кийим-кечаклари тайёрланади. Меҳнат қилаётган 650 нафардан зиёд ишчи-хизматчи яратилган иш ва дам олиш шароитлари ҳам корхона ривожига, тайёрланаётган маҳсулот сифатига муҳим ҳисса бўлмоқда.

Тадбиркорлар келгусида туқув ва мато бўйиш цехини ташкил этиб, қўшимча ишчи ўринлари яратиш, маҳсулотнинг харидор-гир турларини, замонавий хилларини кўпайтиришни мўлжаллашган. Бунинг на-

тижасида эса юксак унумли дастоҳларда ишлаб чиқариладиган тайёр кийим-кечакларнинг сифати ва рақобатбардорлиги ортади. Экспорт ҳажмининг кўпайиши эса мамлакатимиз иқтисодиёти ривожига муҳим ҳисса бўлади.

Шарифа ИЛЁСОВА
СУРАТДА: корхонанинг тикув цехи ил-
горлари сифатга эътиборни кучайтириш-
моқда.

Ҳакимжон Солиҳов олган сурат.

Санъат

МУТАХАССИСЛАР
ЯХШИ
БАҲОЛАШДИ

Машҳур композитор Чайковскийнинг «Шелкунчик» балети Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Давлат академик Катта опера ва балет театри репертуаридан ўрин олган. У Ўзбекистон халқ артисти Иброҳим Юсупов постановкасида сахна юзини кўрган.

Шу сабабли ҳам театрнинг бош балетмейстери И.Юсупов «Шелкунчик» балетини сахналаштириш учун Туркияга таклиф қилинди. Измир опера ва балет театри сахнасида бу санъаткор бошчилигида олиб чиқилган балет асари катта муваффақият қозонди. Янги постановканинг ўзига хос сахнавий талқини мутахассислар томонидан яхши баҳоланди.

Моҳир балетмейстер Туркияда «Спартак» балетини ҳам сахналаштиришни режалаштирди.

ТЕАТР-
СТУДИЯНИНГ
ЯНГИ СПЕКТАКЛИ

«Югенштерн» ёшлар театри студияси ташкил этилганга ҳали кўп бўлганича йўқ. Аммо қисқа вақт ичида унинг репертуари қатор янги спектакллар билан бойи.

Ўзбекистон немис маданий маркази ҳузурида фаолият кўрсатаётган бу ижодий гуруҳ яқинда яна бир асарни сахналаштирди. Немис афсонаси асосида постановка қилинган мазкур спектакль Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Давлат академик Катта опера ва балет театри режиссёри Андрей Слоним постановкасида сахна юзини кўрди.

Энг яхши сахна асарларидан бири деб топилган мазкур постановка Германиянинг Ўзбекистондаги элчихонаси кўмагида томошабинларга тақдим қилинди.

Таълим

КАФЕДРА
ТАДҚИҚОТЛАРИ

Тошкент Давлат авиация институтини турли йўналишлар бўйича изланишлар олиб боришда. Олий ўқув юртининг «Учиш аппаратури конструкция ва лойиҳалаштириш» кафедраси ҳам йирик тадқиқот марказига айланган.

Кафедра илмий-тадқиқот лабораториясига ҳам эга. Унда олиб борилаётган изланишларда энгил самолётлардан халқ ҳўжалигида фойдаланиш бўйича лойиҳа-конструкторлик ишланмаларини тайёрлашга ҳам катта аҳамият берилмоқда. Бу хил ҳаво кемадини лойиҳалаш бўйича ишлаб чиқилган ҳужжатлар амалий аҳамияти билан эътиборга сазовордир.

Қуёш энергиясидан фойдаланиб ҳаракатга келувчи энгил самолётлар бўйича амалга оширилаётган тажриба-конструкторлик ишлари ҳам қўтилган натижаларни бермоқда. Бундай изланишларда институт магистрантлари фаоллик кўрсатмоқдалар.

Кафедра ҳузурида талабалар конструкторлик бюроси ҳам фаолият кўрсатмоқда.

Ақбар АЛИЕВ

“ДИЙДОР” ИЧРА ДИЙДОРЛАШУВ

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасида атоқли танқидчи ва адабиётшунос олим Матёкуб Қўшонов қаламига мансуб «Дийдор» номли китобнинг тақдироти ўтказилди. Китоб «Шарқ» матбаа нашриётида уч минг нусхада чоп этилди.

—Матёкуб Қўшонов эллик йил давомида қалам тебратиб келаётган адабиётшуносдир, —деди Ўзбекистон Қаҳрамони, Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасининг раиси Абдулла Орипов. — У кейинги йилларда эсдалик жанрида ёзилган асарлари билан ҳам китобхонлар орасида кенг танилиб қолди. Мазкур китобда академик олим бизга ўтмиш ва бугунги кунимиздан сабоқлар беради. Республикаимизнинг муҳим жабҳаларида фаолият кўрсатган

жамоат, фан арбоблари, машҳур олимлар, ёзувчи ва шоирлар билан бевосита хизмат юзасидан, илм ва ижод бобида қилинган ўзаро ҳамкорликлари, инсоний муносабатлари ҳақида ҳикоя қилади.

Таъкидлаш жоизки, ўттиз олти сиймога бағишланган китобдаги воқеа ва ҳодисалар турли йилларда ёзиб борилган. Хотира лавҳаларининг бош қаҳрамонлари — ҳозирги замондошларимиз, шунингдек, ўз меҳнатлари билан халқи-

миз қалбида мангу из қолдирган таниқли инсонлар ҳисобланади. Адиб китобнинг сўз бошисида шундай ёзади: «Ушбу ёдномаларим орқали мен ҳаётнинг бир парчаси бўлиб қолган воқеа-ҳодисаларни, шахслар фаолиятини бир-биридан устун ёки паст қўйиш, ёхуд улар воситасида ўзимни бенуқсон кўрсатиш, кимнидир кўларга кўтариш ҳисобига бошқа бировга изза бериш ниятидан йироқман...»

Хотира жанрида ёзилган ушбу китоб барча китобхонларга манзур бўлиши шубҳасиз. Чунки, ўтганларни хотирлаш, тириклар қадрига етиш ва улардан ўрнак олиш ҳаммамиз учун ҳам фарз, ҳам қарзидир.

Д.ТОИРОВА,
«Туркистон-пресс»

«Ахборот-коммуникация технологиялари бўйича касбий таълимга кўмаклашиш» мавзусидаги Ўзбекистон-Германия лойиҳасининг ижросига бағишланган семинар бўлиб ўтди. Лойиҳа Ўзбекистон Ўрта махсус ва касб-ҳунар таълими маркази, Германия Техник ҳамкорлик жамияти ва Германиянинг KfW банки томонидан амалга оширилмоқда.

Ҳамкорликдаги лойиҳа

«Пойтахт» меҳмонхонасида

Семинарда таъкидландики, ахборот-коммуникация технологиялари соҳасининг асосий вазифалари ахборотлаштириш миллий тизимини яратиш, иқтисодиётнинг барча тармоқлари ва жамият ҳаётига замонавий ахборот технологиялари, компьютер техникаси ва телекоммуникация воситаларини жорий этишдир.

Мазкур кўшма лойиҳа 2003 йил октябрида бошланган бўлиб, унинг учун мамлакатимизнинг турли ҳудудларидан ўн та касб-ҳунар коллежи танлаб олинган. Ҳозирги вақтда ахборот-коммуникация технологияларига оид касблар бўйича мавжуд стандарт-

ларни қайта текшириш ва тақомиллаштириш ишлари олиб боришмоқда. Касбий стандартларни ишлаб чиқиш мақсадида семинарлар ўтказиш, ўқув дастурларини тайёрлаш, коллежларни ўқув жиҳозлари билан таъминлаш лойиҳанинг ажралмас қисми саналади. Асосийси, ҳозирда эҳтиёж катта бўлган электрончи, ахборотчи, ахборот ва телекоммуникация тизимлари соҳаси иқтисод-чиси каби мутахассисларни тайёрлаш кўзда тутилган.

Н.УСМОНОВА,
ЎЗА

Фестиваллар

ЁРҚИН ИСТЕЪДОДЛАРНИ
ОЧИШДА КЎМАКЛАШДИ

Санъат ҳар доим инсонларнинг фикри ва ахлоқига таъсир кўрсатувчи кучли маънавий восита бўлиб келган. Кишиларни яхшиликка, эзгуликка, меҳр ва муҳаббатга қорлашда санъатнинг аҳамияти катта.

Ўтган йили 8 октябрда шахримизда Ўзбекистон Республикаси Маданияти ишлари вазирлиги, Бастакорлар уюшмаси, Ўзтеледиорадиокомпания ҳамда

Ўзбекистон Давлат консерваторияси ҳамкорлигида «Давр садолари» фестивали бошланган эди.

Куни кеча ушбу йирик санъат анжумани ниҳонига етди. Уч ойдан ошиқроқ вақт мобайнида ўтказилган фестиваль ўз доирасида қандай ишларни амалга оширди, уни ўтказишдан мақсад нима эди ва қўтилган самарани берди? Ушбу саволларимизга Бастакорлар уюшмаси раиси Рустам Абдуллаевдан қуйидагича жавоб олдик.

—«Давр садолари» фестивали юртимиз мусиқий ҳаётида катта воқеа бўлди. —Фестиваль давомида пойтахтимизнинг турли концерт залларида сўнгги ўн йил

мобайнида Ўзбекистон бастакорлари томонидан яратилган асарлар янгради. Биз бу фестивални Мустақилликдан кейинги 12 йил давомида яратилган куй

ва қўшиқларнинг сарҳисоби десак муболаға бўлмайди. «Давр садолари» фестивали доирасида «Украина—Ўзбекистон дўстлик жамияти», Польша, Франция элчихоналари билан ҳамкорликда ўтказилган тadbирлар, айниқса Корея республикаси ва уюшмамиз биргаликдаги дўстлик кечалари, концертлар мусиқа ихлосмандларида катта таассурот қолдирди.

Шунингдек, марҳум санъаткорлар Муҳаммаджон Мирзаев, Илҳомжон Икромов, Набижон Ҳасановларнинг хотира кечаси, айнан шу фестивал доирасида ўтказилганлиги катта аҳамиятга

эга бўлди.

Дарҳақиқат, «Давр садолари» фестивали мамлакатимиз мусиқа оламида диққатга молик воқеа бўлди. Санъат гулшанига эндигина кириб келаётган ёшлар ва ўсмирлар учун ўтказилган «Санъат гунчалари» кўрик-танловлари, ёш бастакорларнинг концерт дастурлари ёрқин истеъдод эгаларини танлашда ёрдам берди.

Бастакорлардан Фарҳод Олимов, Полина Меудяновалар Германия, Франция, Хитой каби хорижий давлатларда ижодий сафарларга борганлиги ҳам фестивал доирасидаги режалар қаторидан ўрин олганди. Дамли чолгулар оркестри, камер куйлари, опералар, арийлар, увертюра, симфоник мусиқа, мусиқали театрларнинг чиқишлари, Мақомчилар, «Булбулча» болалар ансамбллари ва концертлари, суҳбатлар ва шунга ўхшаш 50 дан зиёд катта тadbирлар фестивал давомида муваффақиятли ўтди.

«Давр садолари» фестивалининг ўтказилиши, мусиқашуносларимизни яна бир бор сергакликка қорлади. Чунки, кейинги пайтда ўзини бастакор санаб куйлар яратаётган ёки қўшиқ матнини тўғри англолмай туриб ўзини қўшиқчи деб атаётганлар сони кўпайиб бормоқда. Ачинарлиси, айрим танловларда ҳаваскорлар ва профессионал санъаткорлар аралашиб кетмоқда. Мазкур фестиваль бу борада ҳам тегishли чораларни белгилаб олганига ишончимиз комил ва у келажакда албатта ўз самарасини беради.

Гулчеҳра ДУРДИЕВА
СУРАТЛАРДА: «Давр садолари» фестивалидан лавҳалар.

Тоҳир Нигматуллин олган суратлар.

Муҳофаза

СИЗ ОИЛАНИНГ ГУЛТОЖИ

Аёлларсиз ҳаётни, тараққиётни тасаввур қилиб бўлмайди. Улар жамиятнинг етакчи кучлари, мохир ва удабурон мураббийлар, меҳрибон тарбиячилардир. Аёллар жамият тараққиётида ҳамиша фаол ва ўзига хос ўрин тутиб келганлар. Лекин уларнинг фаолияти бугундай қадр топмаган десак муболаға бўлмайди. Бугунги суҳбатдошимиз Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг тарих институти директори, тарих фанлари доктори, профессор Дилором АЛИМОВА билан мулоқотимиз мавзуси ҳам оила, бугунги ўзбек аёлининг жамиятда тутган ўрнига бағишланди.

— Дилором опа, оила, аёл ва унинг жамият ҳаётидаги ўрни, шунингдек оиланинг маънавий-ахлоқий кифоаси, ажодларимиздан бизга ўтган билим ва тажриба маданий ва миллий қадриятлар асосида юзага келган дейиш мумкин, шундай эмасми?...

— Оила ва унинг жамият ҳаётидаги ўрни қадимдан файласуфлар, адиблар ва бошқа олимларни қизиқтириб келган. Ўтмишимизга назар ташласак, халқимизнинг оилавий аънава ва урф-одатлари юқори маданий даражада бўлганлигига ишонч ҳосил қиламиз. Бу соҳада турланган билимлар асосида 1915 йилда буюк тараққиқпарвар Абдурауф Фитрат «Оила ёки оила бошқариш тартиблари» асарида ҳам оила қуриш заруратидан тортиб, оила аъзоларининг муносабатлари, ота-она, фарзандларнинг ҳуқуқи ва бурчлари, гўдакларни тарбиялаш, ёш оналарнинг вазифалари ҳақидаги масалаларни чуқур еритиб берган. Аёл мавзуси ҳар бир даврда долзарб бўлиб келган. Ушбу китобда Фитратнинг ёзишича, аёлга ҳамма нарса боғлиқ. Оиласи қандай бўлиши, фарзандларга муносабати... Хуллас уни кенг доирада олади-ган бўлсак аёллар мамлакатнинг юзи. Чунки оила ва аёл бир-бири билан узвий боғлиқ. Оилада тартиб бўлса, демак жамиятда тартиб ҳам бўлади. Жамиятда тартиб бўлса, демак мамлакатда тинчлик, оқилолият ҳукм суради. Мен бунга бизнинг халқимизга хос фалсафа деб ўйлайман. Ва оиланинг аҳволи, болалар тарбияси албатта кеча янгича тарбияга ўтиб, ўйлаб чиқилмаган, бу албатта ўз аънаваларимизга асосланган. Тарихнинг қайси даврига мурожаат қилсак шундан далолат беради.

— Тарихдан маълумки, қадимда ҳам ўз даврининг кўплаб оқила, мард ва до-вюрак аёллари жасоратлари, ақлу фаросатлари билан жаҳонга машҳур бўлганлар. Мамлакатни идора қилганлар. Бугунги Мустақил Ўзбекистонимизда ҳам бундай аёлларга таққослашга аризулиқ ўзбек аёллари ҳар бир соҳада ўз иқтидорлари билан ном таратмоқдалар. Шу маънода сиз бугунги ўзбек аёли, аёл маънавиятига қандай баҳо берасиз?

— Бугун жамиятнинг деярли ҳеч бир муаммосини аёллар иштирокисиз ҳал этиш мушкул. Шарҳда аёл қадимдан муқаддас зот сифатида улуғланиб келади. Ақл-заковати, мард ва донолиги билан дунёга донг таратган Тўмарисдек шавкатли ҳукм-

дорлар, Сарой-мўлкхонимдек оқила, маслаҳатгўй сиёсатдонлар, Нодира-бегимдек адиб ва давлат арбоблари, Зебуннисо, Жаҳон отин, Увайсий ва Зулфия, Саида Зуннунова, Ойдин Собирова каби забардаст шоираю фозилалар, Лутфихоним Саримсоқова, Мукаррама Турғунбоева, Тамара-хоним, Ҳалима Носирова каби дунёга машҳур буюк санъаткорлар, Хадича Сулаймонова, Фозила Сулаймонова, Сабоҳат Азимжоновна каби юзлаб заҳматкаш олимлар ўзбек диёридан етишиб чиққанлигидан гурурланамиз. Улар орасида сеvimли шоирамиз Зулфия олани олсак, ҳар тарафлама намуна бўлишлари мумкин. Мен опани яхши билардим, нафақат шевърларини сеvim ўқиганман, балки уларнинг одамлар ичида ўзини тутишлари, ҳамкасблари билан муносабатлари, ўта маданиятли, ақли аёл эканликларининг гувоҳи бўлганман. Юзларидан ҳар доим қандайдир меҳр ва нур таралиб турарди. Шу билан бирга оилага, фарзандларига садоқати, меҳр-муҳаббати ҳар томонлама ўрнак бўларли десам адашмайман.

Аёл маънавияти — оила маънавияти тушунчасининг асосий узвий қисми ҳисобланади. Ўзбек аёли зиммасига миллий, шарқона маънавиятнинг сақлаб қолиш ва уни янада юксак даражада, замонавий асосларда давом эттириш масъулияти юкланган. Ҳаё, иб, ифбат, дид-фаросат, наған, эҳсон, оқилолият, удабуронлик ва ҳоказо. Чинакам маънавиятли аёлларимизга хос қанчадан қанча фазилатлар бисёр. Аёлларимизнинг маънавиятини мен интеллект билан боғлайман. Билим биринчи ўринда туриши керак, албатта. Билимсиз маънавият шаклланиб қолмайди. Билимми аёл болаларига ҳам билимми бўлишга шароит яратади, жамиятга ҳам уни олиб киради. Билимми деганимизда фан доктори, фан номзоди бўлиш шарт эмас. Ўйда ўтирган аёл ҳам билимми бўлиши мумкин. Ҳозир шундай давр келиди, биз демократик жамиятда яшаймиз. Аёл ўз тақдирини ўзи белгилайди. Хоҳласа ишлайди, хоҳласа билим олади, хоҳласа уйда ўтириб бола тарбияси билан шуғулланади. Ўйлайманки ишда бўладими, уйдами, аёл бари-ва-бир билимми бўлиши керак. Чунки у фарзанд тарбиялайди. Фарзандларини ҳам кел-

Ҳамза туман ҳоқимлигида «Маҳалла» жамғармасининг туман бўлими, туман хотин-қизлар қўмитаси ташаббуси билан маҳаллаларда байрамлар, тўй-ҳашамларни ўтказишни тартибга солиш масалаларига бағишланган анжуман бўлиб ўтди.

Мунамаққад

ИБРАТЛИ МАҲАЛЛАЛАР РАҒБАТЛАНТИРИЛАДИ

Жамият негизи оила бўлса, маҳалла улар истиқомат қиладиган макондир. Шундай экан, маҳалладошларнинг бир-бирларига меҳр-оқибатли бўлишлари, ижтимоий ҳимояга муҳтож ёлғиз қариялар, ногиронлар,

боқувчисини йўқотган ҳамда кам таъминланган оилаларни ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватлаш асосий вазифадир. Ўйинида маҳаллалардаги келин тушган ва қиз узатилган хонадонлар рўйхатини тузиш, ҳайит тадбир-

ларини камҳарж ўтказиш зарурлиги таъкидланди.

Анжуманда иштирок этган маҳалла оқсоқоллари ва фуқаролар маҳалла томонидан ақиллик, ҳамжиҳатлик, меҳр-оқибатлилик, хайр-саховат, меҳмондўстлик, тежамкорлик каби миллий қадриятларимиз ва аънаваларимизни ифодаловчи тадбирлар ва давра суҳбатлари кенг доирада ўтказилишини қўллаб-қувватладилар.

Шунингдек, берилган таклифлар асосида ҳайит байрами ва бошқа тадбирларни намунали ташкил этган маҳаллаларни рағбатлантиришга келишиб олинди.

Юлдуз УСМОН

Назм гулшани

ҚИРҚТА ЭМАС ЖОНИНГИЗ

Мунча шижоатни қайдан олсиз? Қандай кўтарасиз ташвиш юқини?! Баъзан ўйга толиб, толиб қоласиз, Хотиржам яшасиз, айтинг қай кунин?

Ишонманг жонингиз қирқта десалар, Қирқта деганларга яримни беринг! Мард дердим ярмига туриб берсалар, Юрсалар ярашар кўракни кериб.

Зулфия номидаги Давлат мукофотида номзодлар

ОРЗУЛАРИНГ КАМОЛ ТОПСИН

Бир неча йилдирки, юртимизда сеvimли шоирамиз Зулфия номидаги Давлат мукофотида номзодлар саралиниб, улар орасидан энг иқтидорли, билимли, ўқир сеҳли қизлар танлаб олиниб ушбу мукофотга тавсия қилинмоқда.

Бугунги мўъжазгина мақоламиз қаҳрамони ҳам Зулфия мукофоти номзоди Дилдора Холмухамедовадир. Назм гулшанига ёниб кириб келаётган, ифорили бу гулгунча борлиқини, она юрти, гўзал табиятини меҳр-муҳаббат билан ўз шеърларида тараннум этмоқда. 16 ёшдаги бу қизалоқнинг орзулари бир олам.

— Мен келажақда таржимон бўлмоқчиман, она юртимга, меҳнаткаш халқимга озгина бўлсада нафим тегса ўзимни жуда бахтиёр сезардим, — дейди Дилдора.

Дарҳақиқат, ўз мақсад ва интилиши йўлида тинмай изланаётган тиниб-тинчимас Дилдора ҳозирда Чилонзор туманидаги 131-мактабнинг 11-синфда таҳсил олмоқда. Ёшлигидан «Тонг юлдузи», «Ғунча», «Гулхан» журналларида мунтазам ўз шеърлари ва ҳикоялари билан қатнашиб келаётган ёш ижодкорнинг «Эхтиром», «Муаллим», «Она» номли шеърли тўпламлари, 2001 йил «Сар-

дорнинг саргузаштлари» деб номланган ҳикоялар китоби чоп этилган. Ўқиб жараёнида маҳалла ва мактабда бўлиб ўтган бир қанча танлов ва тадбирларда қатнашиб, фахрли биринчи ўринларни эгаллаб келмоқда. Шунингдек, «Маҳалла маълумлари» танловида пазандачилик, «Умид ниҳоллари» спорт мусобақасида волейбол бўйича, ўқитувчилар кўни атаб «Устоз отангдек улус» деб номланган байрам сценарийсини тайёрлаган ҳолда биринчи ўрин соҳибаси бўлиб, бир қанча Фахрий ёриқлар билан тақдирланган. Унинг ўз устида тинмай изланишида устози Искандар Раҳмоновнинг ҳам анчагина ҳиссаси бор.

Ха, Дилдора ҳали ёш. Ўз тилак ва истаклари устида тинмай интилишига, жамиятда ўз ўрнини топиб етук, баркамол инсон бўлиб етишишига, асосийси эса оқила, доно, солиҳа қиз сифатида ота-онаси, яқинлари, устозлари, она юртининг муносиби фарзанди

Жамолiddин МУСЛИМ

бўлишига ишонамиз. Орзуларинг камол топсин Дилдора!

Гулчеҳра ДУРДИЕВА
СУРАТДА: Дилдора Холмухамедова.

ДОИМО ЗЕБО БЎЛИНГ...

Аёлларга доимо лобар ва зебо бўлиш ярашади. Бунинг учун улар ўзларининг ташқи кўринишларига, шунингдек юз ва қўлларига алоҳида парвариш қилишлари зарур.

“Соғуқ ҳаво албатта юз ва кўл терисининг қуруқлашишига олиб келади. Бундай вақтда юзга қўйидаги ниқобларни тавсия этиш мумкин. Асалли ниқоб: идишга бир донна тухум сариғи солиб, унга бир неча томчи зайтун мойи қўйилади ва яхшилаб аралаштирилади. Аралашмага ярим ош қошиқ асал солиб яна аралаштирилади. Сўнг тоза юзга қўлда бир текис суртилади. 20 дақиқадан сўнг соғуқ сувга намланган пахта билан тозалаш, илиқ сувда ювасиз.

Ачитқили ниқобча: 10 гр. ачитки иссиқ сут билан аралаштирилади. Агар терингиз ўта қуруқ бўлса, у ҳолда сут ўрнига зайтун мойи қўйилади. Бу аралашма 20 дақиқа ўз терисига суртилади. Ва иссиқ сувда ювилади. Ушбу ниқобларни ҳафтасига 2 марта табиқат таъйирланган ниқоб ҳам юзингизни янада майин ва жозибали бўлишига ёрдам беради.

Унутманг, доимо зебо ва латофатли бўлинг!

— Дарҳақиқат, юқорида кайд этилган қарорда «Маҳалла» ва «Соғлом авлод учун» жамғармалари, Республика Хотин-қизлар қўмитаси, «Маънавият ва маърифат» маркази ҳамда жамоат бирлашмалари билан биргаликда соғлом оилани шакллантириш, соғлом болалар туғилиши ва уларни тарбиялаш м у а м м о л а р и бўйича оилалар, никоҳланувчи ёшлар ўртасида тушунтириш ишларини қучайтириш тавсия этилсин, дея таъкидланган.

Шунга асосан Тошкент шаҳри бўйича 2003 йил давомида «Соғлом авлод учун» жамғармасининг кўмагидаги патронаж бригадаси Миробод, Мирзо Улугбек ва Чилонзор туманларида ўз фаолиятини олиб борди. Кўмагидаги патронаж бригадасининг вазифаларига туманлардаги кам таъминланган оилалар, туғиш ёшидаги аёллар, ўсмир ва болаларни беғул тиббий кўриқдан ўтказиш, оилаларни ижтимоий жиҳатдан ўрганиш ва имконият бўлса инсонларварлик тариқасида дори-дармонлар билан ёрдам бериш қиради. Кўрик натижалари ҳақидаги маълумотлар эса туман ҳудудий тиббиёт бўлимлари ва туман тиббий-ижтимоий патронаж комиссияларига топширилади.

Йил бошидан 23 та маҳалланинг кам таъминланган оилалари (аёллар, ўсмирлар ва болалар ҳамда кексалар) тиббий кўриқдан ўтказилди. Шулардан 2483 нафари туғиш ёшидаги аёллар, 1601 нафари болалар, 599 нафари ўсмирлар, 2158 нафари кекса аёллар ва эркакларни ташкил этиди.

Шунингдек, тиббий кўрик давомида аҳолига тахшиш қўйиш учун махсус текширув усулларидан фойдаланилди. Ҳушлардан, тиббий-ижтимоий патронаж натижаларига кўра бемор деб топилган аёлларда камқонлик, оқват ҳазм қилиш тизими хасталиклари, гинекология ва урология ка-

асосан кўп учрайдиган хасталиклар—бу қон ва қон ҳосил қилувчи тизим, эндокрин ва оқват ҳазм қилиш органи камқонликлари. Шунга кўра тиббий кўрик ўтказиш давомида 1459 та оиланинг тиббий-ижтимоий ҳолати ўрганилди ва шу оилалар аъзолари тиббий текширувдан ўтказилди.

Шаҳар бўйича кўмагидаги бригадасининг бошқарувида бўлиб катта маънавият ташкил қилиш мақсадида «Камқонлик», «Эндемик бўқоқнинг олдини олиш», «Беғуштлиқ», «Ўқир ичак касалликлари», «Она сўтининг афзаллиги», «Оила ва никоҳ», «Балогат даври» сингари мавзуларда давра суҳбатлари ўтказилди ва маърузалар қилинди.

Айни кунларда кўмагидаги тиббий-ижтимоий патронаж бригадаси Сергели туманида ўз фаолиятини олиб бормоқда. 2004 йил давомида Яққаса-

тиббий кўриқдан ўтказилди. Ўтган йилнинг октябрь, ноябрь ойларида Юнусобод, Шайхонтохур, Собир Раҳимов, Миробод ва Мирзо Улугбек туманларида аёллар ва ёшлар ўртасида «Соғлом авлод—ке-лажак сари» номли хайрия-тарғибот тадбирлари ўтказилди. Ушбу тадбирларга нафақат шифокорлар, балки туман ФХДБ бўлимларининг бош-лиқлари ҳам таклиф этилиб, ҳукуматимиз томонидан қабул қилинган, кўп болали оилаларга ва ногиронларга муроғат тариқасида дори-дармонлар тарқатилди. Тиббий кўрик ўтказиш билан бир қаторда бригада ходимлари ҳар бир маҳаллада аҳолининг тиббий савиясини ошириш ва соғлом турмуш тарзини тарғиб қилиш мақсадида «Камқон-лик», «Эндемик бўқоқнинг олдини олиш», «Беғуштлиқ», «Ўқир ичак касалликлари», «Она сўтининг афзаллиги», «Оила ва никоҳ», «Балогат даври» сингари мавзуларда давра суҳбатлари ўтказилди ва маърузалар қилинди.

Айни кунларда кўмагидаги тиббий-ижтимоий патронаж бри-гадаси Сергели туманида ўз фаолиятини олиб бормоқда.

Гулором ҲАМИДОВА
ёзиб олди.

Муҳтарам

ҲЕЧ БЎЛМАСИН ҚАДДИНГ ДОЛ

Аёл меҳру муҳаббат сарчашмасидир. Кўнгилларнинг қувончи, давралар фаршати, фарзандлар меҳрибони, хонадон сариштингиз. Унинг оташ қалбида ғўзаллик, эзгулик, латофат, малоҳат, ҳаё ва ибто муҳассамдир.

Азизим аёл! Гўзалим аёл! Таърифингни таърифлашга қалам ожиз, сўзлар лол. Аммо баъзан нозиккина вужудингдa тўфонлар бошланиб, макрлар бош кўтарди, қирланиб, ҳаволаниб одим ташлаб юрасан, минг ишва, ноз билан кўнгил-ларни гашлашсан. Нечун товус англич тус-ламмоғинг бор? Ён-верингга назар сол, барча сенинг меҳрингга зор. Нега гангиб қолдинг, сўзларим оғритгани беғубор дил-гинангми?! Биламан, биламан, гулда нозик, шафқоф дил ойнанг дарз кетди бу сўзлардан. Маломат, надомат аксини кўрдим мен кўзларингдa, шунда қалб сўзла-ринг ўқдим унсиз пичирласа ҳам лабларинг.

Ахир рўзгор тавиши деб қаддим бўқил-ди. сочларим оқарди қашанда эрнинг дас-тидан. Қўлларимдан тортиб олар пулларим-ни, кимга айтай қалбимдаги оғриқ ўйларим-ни. Эртадан кечага тиним билмайман. Уч бо-лам бор, кимдан мадад сўрайман. Меҳр дей-сан, ўзим меҳрга зорман.

Тўхта, ахир сен онасан, аёлсан, ёрсан, сабру қаноатда бемисл жонсан!

Бу шунчаки чиройли гап, қуруқ сафса-та. Мен чарчадим, тўғри айтинг, мен она-ма, лекин шoir айтганидек, минг битта жонмас, бирина жоним бор, ахир қачонга-ча тутаб ёнаман. Дардларим ичимда, азоб-лар, армонлар, орзулар кемиради юракла-римни, сен айтган МЕҲРГА мен ўзим қачон қонаман?

Сабр қил, бу кунлар яқин, умид билан яшагин. Қора тунадан сўнг ёруғ кунлар ке-лади, ўтмишинг унутилар, ёғилар нурлар. Эртага фарзандлар воёга етиб таянгувчи таянчинг, суянч тоғинг бўлади. Қун келиб сени ардоқлаб, авайлаб юради. Халол то-пан ризку рўзинг мевасини беради бир кун. Юрагинг қувончдан гулпилаб уради. Нева-раларинг баргинда унб-ўсади, улар қамол-ини кўриб масрур бўласан, меҳрга чўми-либ яйраб юрасан.

Ҳозир эса қадамларингни ўйлаброк бос. Ўғитларга эмас, юрагингга қулоқ ос. Қиш ўтади, бир кун келар авчи ёз, умидларинг палак ёзар бўлмас ҳеч аё!

Гулнигор САТТОРОВА

Шарқ дурдоналари

03-03 ҲАМКОРЛИК
ДОМО БУЛАВ...

● Инсонга хос барча фазилатларнинг энг муҳими ва энг олажаноби — ақл.
● Куч — ақлда. Ақлсиз бош бамисоли шамсиз чирок.
● Дилозордан худо безор.
● Доно одам ўзганинг телба хоҳишига бўйин эгмайди, ақсинча ётиқлик билан унга тўғри йўл кўрсатади.

● Ақли бўлишининг ўзи кифоя эмас, ақли ишлата билиш керак.

● Фаридиддин Аттор айтади:
— Тўрт нарсани тўрт нарсдан, яъни дилни ҳасаддан, тилни ёлгон ва ғийбатдан, қилган ишининг мунофиқликдан ва қорнингни ҳаром-харишдан пок тут, шундагина чин одам ҳисобланасан. Эй ўғил, ҳеч вақт дилозор бўлма, дилозорлик бир кун фалокат келтиради, мутакаббир бўлишдан ўзининг сақла. Такаббурлик — жохиллар одати, ақли одамлар мутакаббир бўлмайди.

● Шайх Саъдий айтади:
— Бир подшоҳ асир бўлиб тушган бир одамни ўлимга ҳукм қилди. Ҳар ким жонидан умид уза, оғзига нима келса, шунини айтаверди деганидек, у бечора ҳам подшоҳни ўз тилида ҳақорат қилишга киришди. Подшоҳ унинг сўзларига тушунмай вазирадан:

— Бу одам нималарни сўзлапти? — деб сўради.

Бир раҳмдил вазир подшоҳга тазйим бажо келтирди:

— Бу бечора «Жаннат — ўз газабини ютувчи одамларнинг гуноҳини кечирувчилар ўрни» деб сиздан марҳамат истади, — деди.

Подшоҳ асирга раҳм қилиб уни ўлимдан озод этди. Раҳмдил, шафқатли ва марҳаматли вазирага зид бўлган бошқа бир вазир подшоҳга:

— У вазирагиз ёлгон сўзлади. Биз вазирага подшоҳ ҳузурида ёлгон аралаштирмасдан тўғри сўзлаш лозим. Бу асир сизни ҳақорат қилиб, номақбул сўзлар сўзлади, шунинг учун уни жазога тортиш керак, — деган эди, подшоҳ у бадкор вазирадан ўзи ўғриб айтди:

— Сенинг тўғри сўзингдан у раҳмдил, тадбирли вазирнинг ёлғони менга мақбулди. Унинг ёлғони бир хайрли маслаҳат учун эди. Шу билан у соф, покдил вазим мени бир бегуноҳни ўлдирибди ва у бечорани эса сабабсиз ўлимдан қутқазди. Сенинг ростинг эса яхшилик келтирмайди, фитна-фасодни келтириб чиқаради. Донишмандлар, «Маслаҳат фозилдан айтилган ёлгон — юзтадан-фасод келтирувчи ростдан ахшироқдир» деганлар.

Бадкор вазир шарманда бўлди ва подшоҳнинг назаридан қолди.

Байт:
**Ковласанг кимга ситам
бирла чуқур,
Оқибат бўлғай сенинг
ўзингга гўр.**

● Дунёда ҳалол одамдан буюроқ зот йўқ.

● Ҳалоллик ҳар қандай мартабани беъади.

● Бир умр боқий бўлишни истасан — ҳалол одам бўл.

● Ҳалол одамни таъбиқ этиш мумкин, аммо уни бадном қилиб бўлмайди.

● Ҳар кимки сўзи ёлгон, ёлғони зоҳир бўлғач уёлгон. Ёлғонни чиндек айтувчи суҳанвар — қумушни олгун била рўқаш қилгучи заргар.

Ўзбекистон ва жаҳон

“Ўзбекистон-Европа Иттифоқи”

Ҳамкорлик кенгашининг мажлиси

Шу йилнинг 27 январь кuni Брюсселда “Ўзбекистон-ЕИ” Ҳамкорлик кенгашининг бешинчи мажлиси бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон ва Европа Иттифоқи ўртасида 1996 йил Флоренцияда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов ва ЕИга аъзо мамлакатлар ҳукумат раҳбарлари томонидан имзоланган ҳамда 1999 йил 1 июль кuni кучга кирган Шериклик ва ҳамкорлик тўғрисидаги битим (ШХБ)ни бажариш йўлидаги ҳамкорликни янада ривожлантириш ва чуқурлаштириш масалалари қўриб чиқилди.

Европа Иттифоқи вакиллари ШХБ доирасида сиёсий ва иқтисодий соҳаларга оид ўзаро мулоқот изчил ривож топаётганини қайд этишди. Европа Иттифоқи томонидан мамлакатимизга бозор иқтисодиётига ўтиш ва демократик институтларни шакллантириш жараёнида кўмак бериш давом эттирилиши таъкидлаб ўтилди. ЕИ Ўзбекистонда суд-ҳуқуқ тизимини ислоҳ қилишга амалий ёрдам беришга тайёр эканлиги билдирилди.

Европа Иттифоқи Ўзбекистоннинг миллий валюта конвертацияси бўйича Халқаро Валюта Жамғармаси Низомининг 8 бандини имзолаганини оқшашда ҳамда Ўзбекистонга Жаҳон Савдо Ташкилотига аъзо бўлиш жараёнида кўмак беришни давом эттиришини таъкидлади.

Томонлар ЕИнинг кенгайиши нафақат Европа давлатлари, балки ШХБ доира-

сида шерик мамлакатларда ҳам барқарорликни мустаҳкамлаш ва тараққиёт учун имкониятлар яратишга ишонч билдирди.

Мажлисида муҳокама қилинган масалалар бўйича қабул қилинган якуний ҳужжатда Ўзбекистоннинг Афғонистонни қайта тиклаш жараёнидаги амалий ҳиссаси алоҳида қайд этилди.

Европа Иттифоқи Ўзбекистоннинг катта ҳажмдаги - бир миллион тоннадан зиёд - инсонпарварлик ёрдамини Афғонистонга етказиш учун транспорт йўлагини очганини ва ўзбек компанияларининг ўшбу мамлакатда инфратузилма лойиҳаларини барпо этаётганини самимий қутлагди. Европа Иттифоқи Тошкентда Шанхай Ҳамкорлик Ташкилотининг Террорчиликка қарши минтақавий тузилмаси ишининг бошланганини ва ги-

ёванд моддалар ва прекурсорлар айирбошлаш билан боғлиқ чегараларо жиноятларга қарши кураш бўйича Марказий Осиё ахборот ва мувофиқлаштириш маркази тузилиши тўғрисидаги ташаббусни қайд этди. Ҳамкорлик кенгаши ўшбу лойиҳаларнинг амалга оширилиши минтақавий барқарорлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашга кўмак беришига ишонч билдирди.

“Ўзбекистон-ЕИ” Ҳамкорлик кенгаши доирасида Ўзбекистон ҳаёти раҳбари, республика ташқи ишлар вазири С.Сафоевнинг Европа Иттифоқи ташқи алоқалар бўйича комиссари К.Паттен, ЕИ умумий ташқи сиёсати ва хавфсизлик сиёсати бўйича олий вакили Х.Солана, Европа парламенти ташқи алоқалар, инсон ҳуқуқлари ва умумий ташқи сиёсати ва хавфсизлик сиёсати бўйича кўмита раиси Э.Брок билан мулоқотлари бўлиб ўтди.

Ташқи ишлар вазири Бельгияга ташриф доирасида Бельгия Бош вазири ўринбосари, ташқи ишлар вазири Луи Мишель билан учрашди. НАТО Бош қотиби Яде Хооп Схеффер билан учрашув чоғида НАТОнинг Афғонистонда хавфсизликка кўмаклашиш бўйича халқаро кучлар (ISAF) кўмондонлигини амалга ошириш доирасида томонларнинг ҳамкорлик масалалари муҳокама этилди.

Туркиянинг «EKOVIDRIN» журнали мухбирлари Камуран Абжаюлду ва Сейфуллах Туркой 2003 йил декабрь ойида Ўзбекистонга ташрифлари якунида турк муштарийлари учун туркум мақолалар тақдим этишди. «EKOVIDRIN» журналининг 2004 йил январь сонидан эълон қилинган Бухоро ҳақидаги таассуротлар битилган мақола Авазбек Бердикулов таржимасида газетхонлар эътиборига ҳавола этилади.

БУХОРОНИ КЎРМАБСИЗ,
ДУНЁНИ КЎРМАБСИЗ!

Ўзбекистон...
Маданият ва маърифат маркази,
илму урфон ўчоғи.

Биздан узокда, аммо маданияти, маърифати билан бизга кўп яқин ўлка...

Ўзбекистоннинг қайси бурчагига борманг, бой маданий мерос шоҳидига айланасиз. Энг аввало, сизни меҳмондўст ўзбек халқининг илиқ муҳаббати, ҳурмати ва биродарлиги лол қолдиради.

Тошкентдан Самарқандга, Бухородан Хоразмга сайр қилинг, ўзингизни хорижий давлатда юрмагандек ҳис этасиз ва асрлар қаъридан замонамизгача етиб келган залворли тарихнинг изларини кўргандек бўласиз.

Ўзбекистоннинг тарихий обидаларини зиёрат қилар экансиз, Имом ал-Бухорий, ат-Термизий, Буховуддин Нақшбандий, ал-Беруний, Ибн Сино, ал-Хоразмий, Мирзо Улуғбек, Алишер Навоий каби илму урфон ва адабиёт намояндаларининг асрлар қаъридан замонамизни қай тариха нурлантириб турганини тасаввур қила бошлайсиз.

Кўҳна Бухоро шаҳри тарих, маданият ва маърифат билан суғорилган шундай зиёратгоҳлардан биридир.

Минтақа тарихида ҳам, ислом тарихида ҳам, ҳатто инсоният цивилизацияси тарихида ҳам Бухоро шу қадар катта маданий аҳамиятга эгаки, шаҳарга нисбатан «Бухорони кўрмабсиз, дунёни кўрмабсиз!» таъбирини ҳеч иккиланмай ишлатиш мумкин.

Бухорога келган сайёҳларнинг илк қўналгоҳи дин олими Баҳовуддин Нақшбандий мақбарасидур.

Ўзбек маданиятининг ажойиб бир аънавосига мос равишда зиёрат аввало Нақшбандийнинг оналари қабридан бошланади. Сўнгра бир неча юз метр ичкаридаги Шоҳи Нақшбандий қаб-

рига борилади. Атрофи ўзбек меъморчилигининг энг гўзал намуналари билан безатилган мақбара ҳар бир зиёратчининг ҳушини ўғирлайди. Ёшларнинг ҳам, ўсмирларнинг ҳам, кексаларнинг ҳам... Атрофи нозик нақшлар билан зийнатланган бу мухташам тарихий масканда турли ёшга, турли динга мансуб кўпball сайёҳларни учратиш мумкин.

Бухородаги бошқа бир аҳамиятли зиёратгоҳ Баҳовуддин Нақшбандийнинг устози, Бухоронинг машҳур олимларидан бири Абдуллоҳиқ Фихривоний қабридир.

Самарқанд ва Хивадаги кўплаб тарихий обидалар каби Бухородаги осори атиқалар ҳам мамлакат Президенти Ислам Каримов ташаббуси билан таъмирланди. Ҳатто баъзи обидаларнинг таъмирлаш ишлари ҳозир ҳам давом эттирилмоқда.

Бухородаги зиёратимиз давомида Туркияда яшши таниш бир исмга ҳам дуч келамиз: Насриддин Хўжа... Ўзбекистонда уни Мулла Насриддин дейишадди...

Турк эртақларида Онадўлида яшагани ҳикоя қилинадиган Насриддин Афанди ўзбек эртақларига кўра Бухорода таваллуд топган экан...

Нақшбандий ва Фихривоний каби Ислам намояндаларининг қабрларидан ташқари Исмоил Сомоний мақбараси (9-10 аср), Минораи Калон (1127), Улуғбек (1417), Қўқалдош (16 аср), Чорминор жомийси ва мадрасалари, Абдулазиз Хон (1652) ҳамда бугун ҳам фаолият олиб бораётган Мир Араб (1536) мадрасалари, Бухоро Арки тарихининг сасиз элчилари сифатида шаҳарни дунёнинг шонли зиёратгоҳига айлантирган. Туркия-Ўзбекистон муносабатларининг янги бошқунга қадам ташлашдан фойдаланган ҳолда, сайёҳларнинг кўҳна Бухорога ташрифи кўпайишга умид билдириш мумкин.

EKOVIDRIN: «Сармоядорлар
учун янги манзил:
Ўзбекистон»

Туркияда нашр этиладиган ойлик иқтисодий янгилар журнал - «EKOVIDRIN»нинг 2004 йилдаги илк сони Ўзбекистонга бағишланди. Мамлакат ишбилармон доиралари учун мўлжалланган мазкур журнал аксар мақолалари билан бир қаторда чиройли ишлов берилган муқоваси орқали ҳам ўзига хос чақириққа эга этилади: «Сармоядорлар учун янги манзил: ЎЗБЕКИСТОН. Бош вазир Эрдоганнинг расмий ташрифидан сўнг Туркия ва Ўзбекистон муносабатларида янги давр бошланди».

«EKOVIDRIN» журнали 5 йилдан бери чоп этилади. У ишбилармонлар ва расмий доираларда тарқалади. Журнал мухбирларининг расмий ҳайъатлар тарихида хорижий сафарларда иштирок этиши аънавага айланган. Туркия Бош вазири Режеп Эрдоганнинг 2003 йил 18-20 декабрь кунлари юртимизга расмий ташрифи муносабати билан 200га яқин ишбилармонлар қаторида «EKOVIDRIN» журнали ходимлари ҳам бор эди.

Журналнинг кириш қисмида боз муҳаррир Доктор Казим Килинч икки мамлакат ўртасидаги муносабатларга ижобий баҳо бера экан, янги йилнинг илк сонидан Ўзбекистонга катта эътибор қаратилганини «Қардош Ўзбекистонда сармоя даври бошлангани» билан изоҳлайди. «Иқтисодиёт кўзгуси» рукида чоп этилган мақолада Ўзбекистон Туркиянинг Ўрта Осиёдаги йirik ҳамкори деб таъкидланади.

Журналнинг «Ипак Йўли» рукида Сейфуллах Туркой шундай ёзади: «Туркия Бош вазири Режеп Эрдоган ҳукуматга раҳбарлик қилаётганидан буён ўтган 13 ой мобайнида 60га хорижий давлатда бўлди. Улар орасида 2003 йилнинг 18-20 декабрь кунлари Ўзбекистонга расмий ташриф алоҳида ўрин эгаллайди. Ўзбекистон Ўрта Осиёнинг энг илғор ўлкаси саналади. Ўшбу ташриф туркиялик ишбилармонлар томонидан ижобий қутиб олинди ва Ўзбекистон-Туркия муно-

сабатларида янги саҳифа очилишига сабаб бўлди. Эътиборли томони шундаки, Ўзбекистонга сингари Туркия ҳукумат ҳаётига ҳеч қачон бундай кўп ишбилармон ҳамроҳлик қилмаган эди».

Туркия ва Ўзбекистон ўртасидаги иқтисодий муносабатларга баҳо бера экан, «EKOVIDRIN» журнали Бош вазир Р.Эрдоганнинг ўшбу баёнотини келтиради: «Турк ишбилармонлари учун Ўзбекистон Марказий Осиёдаги товар ишлаб чиқариш ва савдо марказига, Туркия эса ўзбек маҳсулотларининг жаҳон бозорига олиб чиқадиغان мамлакатга айланиши мумкин».

Журналда ёзилишича, ҳозирги кунда Ўзбекистонда Туркия сармоядорлари билан ҳамкорликда тузилган 244 қўшма корхона фаолият кўрсатмоқда. Шулардан 53таси юз фоиз Туркия сармояси билан ташкил этилган.

Журналда, шунингдек, Ўзбекистон ҳақидаги жуғрофий ва иқтисодий маълумотлар, туркиялик ишбилармонлар билан ҳамкорликда бунёд этилган корхоналар, мамлакатимизда фаолият олиб бораётган турк фирм ва ташкилотлари раҳбарлари билан суҳбатлар, репортажлар эълон қилинган. Мақолалар Ўзбекистоннинг тарихий, маданий ва замонавий кўринишлари ақс этган фотосуратлар билан бойитилган.

«Жаҳон» АА
материаллари асосида
тайёрланди.

Кана - вируслар «фоти»

Мамлакатда тинч эпидемиологик вазиятни сақлаш доимий огоҳликни талаб қиладиган масъулиятли вазифадир. Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳар кун дунёда карантин ва ўта хавфли инфекциялар билан касалланиш кўрсаткичлари тўғрисида маълумотлар тўплайди. Давлат санитария ва эпидемиология назорати департаменти қўшни ҳамда узоқ хориж давлатлари билан мунтазам равишда бу каби ахборот алмашишни йўлга қўйди. Эпидемик ва эпизоотик ҳолатларни кузатиш учун Интернет тармоғидан ҳам фойдаланилмоқда. Олинган маълумотлар таҳлил қилинган, тегишли профилактика ҳамда эпидемияга қарши тadbирлар ишлаб чиқилади.

— Кейинги пайтда Қозоғистон, Қирғизистон ва Россия Федерациясидаги ҳамкасбларимиздан гемморрагик безгак тарқалиши тўғрисида маълумотлар келмоқда, — дейди Ўзбекистон Республикаси Бош давлат санитария шифокори, Соғлиқни сақлаш вазирининг уринбосари Бахтиёр Ниёзматов. — Масалан, 2003 йилда Россияда буйрак фаолиятидаги етишмовчиликлар билан кечадиган гемморрагик ва «омск» безгаги билан хасталанган 4 мингдан ортиқ бемор аниқланган. Ўтган йилнинг ноябрь ва декабрь ойларида эса Фарбий Қозоғистон вилоятида «омск» безгаги билан касалланишнинг 27 ҳолати рўйхатга олинган. Қозоғистонлик шифокорларнинг фикрига кўра, бу Россиянинг Омск ва Саратов вилоятларида кузатилаётган эпидемиянинг давоми ҳисобланади. Ушбу касаллик пайдо бўлишининг асосий сабабларидан бири - кемирувчи зараркундаларнинг кўпайиши ва уларни йўқ қилиш тadbирларининг етарли даражада ўтказилмаётганидир. Мутахассисларнинг фикрича, «омск» безгаги кўпроқ Фарб давлатларида учрайди ва Ўрта Осиё учун хос эмас. Бу касаллик одамдан одамга ўтмайди, унинг олдини олиш учун вакциналар йўқ ва касалликка чалинган беморларни даволашда фақат клиник аломатларгина ҳисобга олинади.

Гемморрагик безгакнинг Ўрта Осиёга хос тури билан боғлиқ вазият бошқача. Қўшни Тожикистон ва Қирғизистонда ҳар йили ўнлаб бемор рўйхатга олинади. Мавсумийлик гемморрагик безгак касаллигининг ўзига хос аломатидир. Бу касаллик кўпинча кишлоқ хўжалик ишлари, қўй ва эчки жунини қирқиш бошланган баҳор-ёз ойларида учрайди. Чорванинг жунини қирқиш пайтида касалликни кўзгайдиган арбовирусларнинг табиий «ўчоғи» ҳисобланган ҳайвон каналари ҳам кесилиб кетади. Одамларга бу касаллик шикастланган терига вируслар билан зарарланган қон тушиши оқибатида юқади. Шу сабабли жун қирқидан олдин каналарни дезинфекция йўли билан йўқ қилиш керак.

Дунёда ҳозирча гемморрагик безгакка қарши вакцина ишлаб чиқилгани йўқ. Шу боис республикада ушбу инфекция билан хасталанган беморларни даволаш учун касалликни бошдан кечирган одамларнинг қонидан фойдаланилмоқда. Бундай касаллар 172 кишини ташкил қилади ва улардан 82 нафари донор сифатида танлаб олинган. Донорлар манзили, уларнинг умумий соғлиғи, қон гуруҳи ва қондаги антитаначалар даражаси тўғрисидаги ахборотлар киритилган маълумотлар базаси ташкил этилган.

Гемморрагик безгакка қарши кураш бўйича кўрилатган чоралар худудимизга карантин ва ўта хавфли инфекциялар кириб келиши ҳамда тарқалишига йўл қўймаслик учун республикада амалга оширилаётган тadbирлар самарасидир.

XX аср бошларида, деб ёзади «Ярим умр Туркистонда» китобининг муаллифи, ўлкашунос ва элшунос Н.С.Ликошин, —Тошкентда уюштирилган халқ байрамлари, сайиллари ва тантаналарида ишқибозлар туя, кўчкор, хўроз, қаклик ва бедана уриштириб, миллий ўйин, томошалар кўрсатганликларининг гувоҳи бўлганман. Жумладан, 1909 йили Тошкент шаҳрида (ҳозирги Амир Темури хобонида) ўтказилган Туркистон ўлка кишлоқ хўжалиги, хунардончилик ва саноат кўргазмасида шундай томошалар зўр муваффақият билан ўтказилган. Рамазон ойи давомида ўлка шаҳарларида, жумладан Тошкентда ҳам кечки ҳамда кундузги бозор майдонларида ўтказилган сайилларда созандалар, аски-ябозлар, масҳарабозлар, дорбозлар, полвонлар ўз санъатларини намойиш этиб, қизиқарли томошалар кўрсатганлар. Худди мана шу кенг бозор майдонинда кўчкор, хўроз, бедана ва бошқа хайвонлар «жанг»лари ўтказилган.

Бундай миллий кўнгилхуш томошалар ўша пайтларда Туркистон ўлкасининг бошқа шаҳарларида, жумладан Хивада ҳам ҳар йили бир неча марта кўрсатилган.

Машҳур шоир, тарихчи олим, мохир таржимон Муҳаммад Огаҳийнинг ёзишича, Хива хонининг саройида меҳмонларга турли йиртқич хайвонлар ва ноёб қушларни намойиш қилишган. Айни вақтда кўчкорларни майдонга чиқариб, қизиқарли томошалар ҳам кўрсатишган. Хивани истило қилишда қатнашган рус зобити Л.Костенко ўзининг «1873 йилда Хива» асарида Рамазон ойида хон саройида «Туя уриштириш» томошаси бўлганлигини ёзади. 1882-83 йилларда Туркистон бўйлаб саёҳат қилган, жумладан Хива хонлигида бўлган швейцариялик сайёх Генрих Мозер Хивада кўчкор уриштиришнинг ашаддий иш-

қибозлари кўплигини билдирган. «Мен, — деб ёзади Генрих Мозер шаҳар (Хива)нинг диққатга сазовор жойларини зўр иштиёқ билан томоша қилдим, кўннинг иккинчи ярмида хоннинг вазири Матмуродниқига таклиф этилдим. Менинг бу ерга келишимга бағишлаб жуда қизиқарли миллий бир-томоша уюштирилди. Бу кўчкор уриштириш эди. Айтишларича, бу ерда ўзига тўқ, бой кишилар-

нашиши керак экан. Матмуроднинг кўчқори ҳали бирон марта ҳам рақибдан енгилмаганлигини айтишди. Бу жуда қизиқ ва ҳаяжонли эди, албатта. Шу сабабдан ҳам томоша ўтказиладиган ҳовлига жуда кенг жой тайёрланди, ғиламлар тўшалиб, ўриндиқлар ўрнатилди.

Биз учун ажратилган махсус жой—юқори супага чиқиб, стулга хон (яъни Муҳаммад Раҳимхон II), Мат-

мурод ва мен (Генрих Мозер) жойлашдик. Бизнинг олдимиздаги тўсиқ ёнида яна 20 тача занжирга боғланган кўчкорлар жанг қилишга шай бўлиб турар эди. Улар катта устунга боғланган бўлишига қарамай, оёқлари билан ерни кавлаб, занжирни узиб бир-бирига ташланаман деб туришибди. Кўп ўтмай сабрсизлик билан кутилар кўчкорлар жанг бошланди, томоша ниҳоятда завқли ва таассуротли ўтди...» Ҳа, кўчкор уриштириш мана шундай қизиқарли миллий ўйин, кўнгилхуш томоша бўлган.

Кўчкор аслида табиатан уришқоқ ҳайвон бўлиб, одатда подага етакчилик қилиш учун жанг қилади. Уришадиган рақиб топа олмаса дархатгами, деворгами калла кўяверади. Кишилар кўчқорнинг мана шу феълени кузатишиб, ундан ўз кўнгилхушликлари учун фойдалана бошлаган.

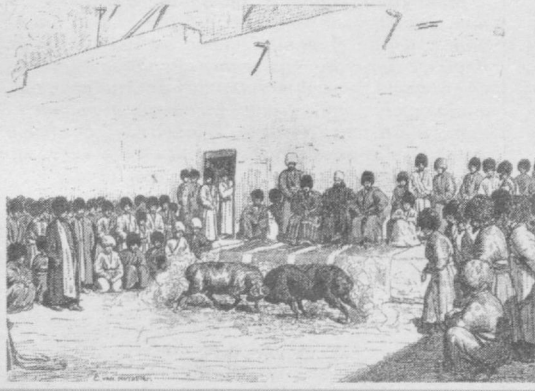
Кўчкорлар жангини томоша қилиш кишига завқ-шавқ бағишлайди: томошабин жониворнинг қадди-қомати, гўзаллиги, ботирлиги, шиддаткорлигини, ҳужум қилиш учун каласини эгиб, бор кучини жамлаши, кейин эса югуриб келиб ўз рақибига ташланишини кўрганда қанчалик баҳра олишини таърифлаш қийин. Айниқса уни биринчи марта кўраётган киши учун ниҳоятда жонли, қизиқарли ва таассуротли томошадир.

Рашид БОЙТУЛЛАЕВ

Мозий

КЎЧҚОРЛАР МАЙДОНГА ТУШГАНДА

Қадимдан юртимизда от, туя, кўчкор, ит, хўроз, қаклик ва беданалар иштирокида қизиқарли томошалар уюштириб келинган. Бундан 600 йил (1404 йил) илгари соҳибқирон Амир Темури саройига ташриф буюрган испан элчиси Руи Гонсалес де Клавихонинг хабар беришича, саройда ўтказилган катта сайил, тантана ва базмларда ашулачи ва раққосалар, созанда ва қизиқчилар, дорчи ва полвонлар қаторида 14 та от ҳамда безатилган филлар иштирокида ҳам ҳар хил ўйинлар кўрсатилган.

нинг уйида занжирга боғланган йиртқич думбали кўчкорлар боқилар экан. Бу кўчкорлар жуда доворак, шиддаткор ва уришқоқ бўлиб, нархи ҳам анча катта пул турар экан. Ўша кунни Урганчдан бу ер (Хива)га дахшатли уришқоқ бир кўчқорни келтиришибди. Бу баджаҳл кўчкор Матмуроднинг кўчқори билан куч си-

ласини эгиб, бор кучини жамлаши, кейин эса югуриб келиб ўз рақибига ташланишини кўрганда қанчалик баҳра олишини таърифлаш қийин. Айниқса уни биринчи марта кўраётган киши учун ниҳоятда жонли, қизиқарли ва таассуротли томошадир.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ЎРМАТЛИ ИШБИЛАРМОН ВА ТАДБИРКОР ЖАНОБЛАР!

Давлат мулки қўмитаси Тошкент шаҳар бошқармаси ва

«Тошкент шаҳар муниципал биржа маркази»

Сизларни биржа савдоларига таклиф этади.

БИРЖА САВДОЛАРИГА ҚЎЙИДАГИ ШАҲРИМИЗ БОЗОРЛАРИДАН ЖОЙЛАР ҚЎЙИЛГАН:

Биржа савдоларида:

Тошкент шаҳри, Ҳамза тумани, Паркент кўчаси, 74-уйда жойлашган, «Parkent ixtisoslashgan bozori»

ОАЖ ҳудудида янги қуриладиган турғун савдо дўконларини қуриш ҳуқуқи:

- майдони 9 квадрат метр (3x3) бўлган ноозиқ-овқат буюмлари дўкони қуриш ҳуқуқи,

бошланғич баҳоси — 2000000 сўм;

- майдони 36 квадрат метр (6x6) бўлган қурилиш моллари дўкони қуриш ҳуқуқи,

бошланғич баҳоси — 3 500000 сўм;

- майдони 1,5 квадрат метр (1x1,5) бўлган лак-бўёқ дўкони қуриш ҳуқуқи,

бошланғич баҳоси — 2 000000 сўм;

- майдони 48 квадрат метр (6x8) бўлган ошхона қуриш ҳуқуқи,

бошланғич баҳоси — 5 000000 сўм.

Тошкент шаҳри, Сергели тумани, Янги Сергели, 3-уйда жойлашган, «Avtomakon» СЯМ ШХЖ (авто эҳтиёт қисмлар бозори) ҳудудида жойлашган, ҳар бирининг майдони 18 квадрат метр бўлган дўконлар, ҳар бир дўконнинг бошланғич баҳоси — 3000000 сўм.

Биржа савдолари ҳафтанинг ҳар иш кунинда

«Тошкент шаҳар муниципал биржа маркази»да бўлиб ўтади.

Мурожаат учун манзил: Тошкент шаҳри, Мовароуннаҳр кўчаси, 16а-уй.

Телефон: 132-25-51. Факс: 133-20-74.

www.tshmbm.uz; E-mail: Birja@mail.tps.uz va info@tshmbm.uz

Спорт

ПОЛВОНЛАР
БЕЛЛАШДИ

Ўзбек курашининг ишқибозлари кўп. Тошкент Давлат циркида Ўзбекистон Давлат жисмоний тарбия ва спорт кўмитаси, «Маҳалла» жамғармаси, «Камолот» ЕИХ, Республика Мудофаасига кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилоти, Республика миллий кураш федерацияси ташаббуси билан ташкил этилган кураш-шоуда бунинг яна бир қарра гувоҳи бўлдик.

Танга ташласа ерга тушмайди деган равишда ишқибозлар билан лик тўла залда мухлислар ўзбек полвонларидан ташқари Қирғизистон, Тожикистон, Эрондан келган кураш усталари иштирокидаги «жанг»ларни ҳам мухлислик томоша қилишди. Ҳал қилувчи беллашувда эса бугунги кундаги энг етакчи курашчимиз — Осиё ва жаҳон чемпиони Абдулла Тангриев ва эронлик мамлакатнинг бир неча бор чемпиони, Осиё ва жаҳон чемпионатларининг совриндори Али Ризо гиламга тушишди.

Ушбу қизиқарли баҳсда ҳалол усулида ғалаба қозонган Абдулла Тангриев ташкилотчи ва ҳомийлар томонидан ажратилган бош соврин-нортуя ҳамда 240 минг сўмлик пул мукофоти билан тақдирланди. Ҳали туяда давра айланганда цирк қарсақлардан ларзага келди.

Шунингдек, белбоғли кураш бўйича ҳам беллашувлар бўлиб ўтди. Эстрада юлдузларининг чиқишлари кураш-шоу тадбирига ўзгача фойз ва тароват бахш этди.

«Сергели автотехизмат ва қурилиш» шўба корхонаси Низом жамғарма фондининг 4085,0 минг сўмдан 3570,0 минг сўмгача қаматганлигини билдиради.

Тошкент шаҳар ҳокимлиги Ободонлаштириш бош бошқармаси жамоаси бошқарма бирлашган Касаба уюшма кўмитаси раиси

**Озод Умарович
ХИДИРОВНИНГ**

вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва яқинларига чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент шаҳар касаба уюшмалари Кенгаши ва тармоқ касаба уюшмаларининг шаҳар ташкилотлари шаҳар Кенгашининг аъзоси, шаҳар Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бош бошқармаси бошлигининг ўринбосари Омонулла Саидмирович Иноғомовга укаси **Ҳабибулла ИНОҒОМОВНИНГ** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Армрестлинг

ТАЛАБАЛАР
КУЧ СИНАШДИ

Билак кучини аниқлашга йўналтирилган, жаҳонда тараккий этган армрестлинг спорт тури мамлакатимизда ҳам жадал ривожланиб бормоқда. Алоҳида майдон ёки зал талаб этмайдиган армрестлинг мусобақаларини аниққиса, ёшлар зўр қизиқиш билан томоша қилишади.

Ўзбекистон Давлат Консерваторияси спорт залида ушбу олий ўқув юртининг кечки ва сиртки бўлимлари талабалари ўртасида ўтказилган мусобақалар ҳам қизиқарли ҳақларга бой бўлди. Бахсларда 60 та талаба, жумладан қизлар ҳам иштирок этишиб, ғалаба учун кураш олиб боришди.

Турнирни ўтказишга эса Республика шифокорлик-жисмоний тарбия диспансери ва Ўзбекистон Давлат жисмоний тарбия институти кўмаклашди.

Йигитлар 60 килограммгача, 70 килограммгача ва ундан ортиқ унча вази бўйича куч синашган бўлса, қизлар 60 килограммгача ва ушбу вазндан юқори тоифадагилар ўртасида ғолибни аниқлашди.

Шундай қилиб кескин беллашувлар ортада қолган, йигитлар ўртасида энг енгил вазнда Талатбой Тинибоев ҳурмат шохсупа-

Маълумки, кашалот, дельфин, морж, тюлень, пингвин, тошбақа ва илонлар одатда нафас олса-да, сузиш пайтида уларнинг нафас олиши тўхтабди. Бинобарин, охир-оқибатда тангага кислород кирмайдиган, шунга қарамай бу жониворлар сув остида узоқ вақт давомда сузишлари мумкин. Масалан, дельфин 1,5 дақиқача, кит бир соатгача, кашалот 1,5 соатгача, хитой титисохи эса икки соатгача денгизнинг чуқур жойларига суза олади.

Табиат ажойиботлари

БОСИМ ЎЗГАРИШИ
КОР ҚИЛМАЙДИ

Қизғин шундаки, мазкур жайвонлар қонида кислород қамайиб, карбонат ангидриди кўпайиб боради. Сувга шўнғиб олдирилган уларнинг қонида, кислород тўплангани ва уни тежаб сарфлашади. Шўнғидиган жайвонларда нафас оладиган ҳаво таркибидан кислородни ажратиб олиш жараёни анча шиддатли кечади. Бундай жониворлар мускулларида кўп миқдорда миоглобин оксиди мавжуд бўлиб, у ҳам гемоглобин сингари кислород билан боғланиш хусусиятига эга. Шунга таъкидлаш керакки, миоглобин гемоглобинга қараганда кислород билан ўн қарра кўпроқ боғланади. Шунинг учун ҳам жайвон танасида кислород танқислиги юз берганда миоглобин қўл келади.

Шунга қарамайдиган жайвон танасидаги кислороднинг барча манбалари уни ҳаво билан тўла-тўқис таъминлай олмайд. Демак улар сувда юрганида кислородни тежаб ишлатишга мажбур бўладилар. Ҳўш, бунга қандай эришадилар? Сув остида юрак уриши олти баробар қамаяди, бу эса ўз навбатида модда алмашинувининг пасайишига олиб келади. Нафас олиш ўқтин-ўқтин амалга ошади. Жониворлар сув бетига чиққанидан сўнг юрак уриши меъёрига қайтади. Тўқималарда йиғилиб қолган карбонат ва сут кислоталари қон орқали танадан чиқариб ташланади. Шундай қилиб кислородни тежаш механизми жайвонларга ўпка кислородидан фойдаланмасдан ҳам сув остида узоқ вақт сузиш имконини беради.

Маълумки, ғаввослар катта кислород захираси билан сувга тушади, одам қанчалик чуқур-

ликка тушса босим шунчалик кўпайиб боради, бинобарин қон ва тўқималарда кислород билан азот эриши олиб боради, демак одам қони асосан азот газига тўйинган бўлади. Сувдан қуруқликка чиққан одамда қандай ўзгаришлар рўй беради? Одам тана суякқилидаги юқори босим пасаяди, яъни у атмосфера босимига тенглашади, қон ва тўқималардаги ортиқча газ шиддат билан ажралиб чиқа бошлайди, бу эса унинг ҳалок бўлишига, жуда бўлмаганда оғир касалликка олиб келиши мумкин. Демак сувдан чиқаётган одам аста-секинлик билан сув бетига кўтарилиши керак.

Бир неча ўн метр чуқурликдаги дельфин сув бетига отилиб чиқади, бунда у ҳеч қандай касалликка чалинмайди. Бунинг сабаби шундаки, сувга шўнғиган дельфин атиги 2-3 литр ҳаво олади, ҳолоқ, ана шу миқдордаги ҳаво таркибидagi азот дельфин қонини тўйинтира олмайд, демак дельфин босим ўзгаришидан таъсирланмайди.

Юмшоқ танли моллюскалар мускулларини ишга солмасдан денгизнинг ўта чуқур жойларига шўнғиб кетади ҳамда сув бетига кўтарилади. Бундай ҳаракат гидростатик мосламанинг иши билан боғлиқдир. Унинг ичи говак бўлиб, унда ярим ўтказгичлар билан қопланган тешиги бўлади. Мосламанинг ичида тузнинг миқдори кўпайса, унга сув киради-да у шўнғиб кетади ва аксинча тузнинг миқдори қамайса, у яна юқорига қараб ҳаракат қилади. Медузаларда эса ана шундай вазифани газ ишлаб чиқарадиган ҳужайралар бажаради.

ЯХЁ ДАВЛАТОВ,
биология фанлари
доктори.

сининг юқори поғонасидан жой олди. Кейинги вазнларда эса Олег Гаджиев ва Александр Колечкинлар зафар қучишди.

Қизлар баҳсида Нафиса Ҳожиева ва Муяссар Очилдиевалар барча рақиблиридан устун келишди.

Ҳалиб ва совриндорлар ташкилотчилар томонидан ажратилган дипломлар ва қимматбаҳо совғалар билан тақдирландилар.

(Ўз мухбиримиз)

СУРАТДА: мусобақадан лавҳа.

Алексей Попов олган сурат

ГРИППДАН САҚЛАНИНГ

Мамлакатимизда бу йилги қиш ойда кузатилаётган ўзгарувчан об-ҳаво ва дунё микёсида грипп билан боғлиқ мураккаб эпидемиологик вазиятни инобатга олган ҳолда ушбу юқумли касаллиқнинг олдини олишга қаратилган зарур чора-тадбирлар қўрилмоқда.

Мамлакатимизда эпидемиологик вазиятни сақлаш, грипп ва бошқа юқумли касалликларни республикамизга кириб келишининг олдини олиш борасида Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Давлат Санитария ва эпидемиология назорати маркази томонидан бир қатор дастурлар ишлаб чиқилган. Қишнинг чилласига қарамайдан, об-ҳавонинг гоҳ исиб, гоҳида совиб кетиши грипп ва бошқа юқумли касалликларнинг кўпайишига олиб келади. Қўрилаётган чора-тадбирлар туфайли юртимиздаги вазият қўшни давлатларга нисбатан анча яхши. Бир неча йилдирки грипп касаллигининг олдини олишда ушбу хасталикка қарши вакциналардан ҳам фойдаланилмоқда. Республикаимиздаги барча тиббиёт, ўқув ва таълим тарбия масканлари, жамоат транспорти ходимлари ўртасида ўтказилаётган эмлаш чоралари ўзининг самарасини бермоқда. Шунингдек, республика Давлат санитария ва эпидемиология назорати маркази қошида грипп ва бошқа юқумли касалликларни аниқлаш ва ташхис қўйиш бўйича лаборатория ҳам фаолият кўрсатмоқда.

А. А. ФАФОРОВ,
«Туркистон-пресс»

Сўзсиз сурат.

Абдурасул Ҳакимов чизган расм.

Муассис:
Тошкент шаҳар
ҳокимлиги

**Бош муҳаррир
Акmal АҚРОМОВ**

Манзилимиз: 700000,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32

ТЕЛЕФОНЛАР:

хатлар — 133-29-70;
ўзлонлар —
133-28-95, 133-11-39;
факс: (3712) 133-21-56.

Ҳақин — 2 босма таъриф оғзет
усулида босилади.
5576 нускада босилди. Қозғо бичими А-3

Газета Тошкент шаҳар
Матбуот ва ахборот
бошқармасида 1-рақам
билан рўйхатга олинган.

Душанба, сешанба, чоршанба,
пайшанба ва жума кунлари чиқади.
Нашр қўрсатқичи — 563

Нашрни етказиб бериш масаласи бўйича турар жойлардаги почта
бўлимларига ёки «Тошкент почтмат» — 133-74-05 телефонига
муражат қилишнинг мумкин.

Газета «Тошкент оқшоми»нинг компьютер
марказида терилди ва саҳифаланди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси
босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.